

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők: fő-utca 186. szám.

Kiadó hivatal:
Nagy Ferenc könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek, hirdetések, hirdető-díjak és reclamatiók küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — **Hirdetési díjak:** Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyilttér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással, vagy vidékre postán

egész évre . . . 6 frt —
fél „ . . . 3 frt —
negyed „ . . . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Gyula, július 29.

Jövő hónap 6-án Csabán a megyei összes dalárdák úgynevezett dalárinnepélye leend. Örömmel üdvözöljük dalárainkat ezen téren; örömmel nem csak azért, mert ilyen nemű mozzanatokban szegény és sívár megyei életünkben mintegy oázis a fárasztó pusztában jelenik meg ez ünnepély; örömmel nem csak azért, mert a mozzanatot elévgre pezsgésnek indulni akaró közéletünk egyik előhírnöke gyanánt vagyunk hajlandók üdvözölni; hanem örömmel főleg azért, mert ez ünnepély rendezői a megyében alapítandó „Szeretetház” alaptökejének gyarapítására ajánlják fel az ünnepély lehető jövedelmét.

Tudtunkkal hazánk több vidékei s különösen a főváros erősen leendő képviselve az ünnepélyen, s az egy, mitől talán nem ok nélkül rettegnünk az, hogy ismerve indolentiánkat, a megye s különösen értelmisége nem fog azon arányban képviselve lenni, a melyet ezen kiválólag bennünket első sorban érdeklő ünnepély s az azzal kapcsolatos cél követel; a mitől az országgal szemben rettegnünk kell az, hogy a távol vidék jobban meg fogja érteni a kiáltó szót, mint megértjük önmagunk s az

idegen keresni fogja a megyei dalárinnepélyen a — megyét.

Hisszük azonban, hogy az egyszer csatlódni fogunk; reméljük, hogy egyoldalt a kínálkozó művel, más oldalt az ünnepély célját alkotó ügy szentsége, de leginkább azon körülmény, hogy mint életrevaló társadalmi elem mutassuk be magunkat az ország előtt, tömegesen fog bennünket az ünnepélybeni részvételre serkenteni. Hisszük, hogy kezd bennünk gyökeret verni azon tudat, hogy mint minden más nemzetet, úgy bennünket is nagygyá a társadalom terén kifejtett lankadatlan tevékenység s ernyedetlen ügybuzgalom tehet, s hogy ezen ügybuzgalmat — melyre oly sokszor szeretünk hivatkozni — nem fogjuk megtagadni akkor, midőn megyénkben létesítendő ily nemes intézmény, egy felállítandó „Szeretetház,” kér tőlünk emberbaráti pártfogást; hisszük hogy daláraink nemes fáradozása iránt azzal fogjuk bebizonyítani az azt megillető méltányos elismerést, hogy az ünnepély magasztosságát minél tömegesebb megjelenésünkkel fogjuk emelni.

Azért jövő aug. 6-án Csabán a viszontlátásig!

Mi kellene ha volna.

(R.) A gazda, nálunk legalább szegény ember, az a szegény ember, a kit az ág is húz.

Alig jut egy kis lélekzethez s már is új csapás teríti le.

Már ez az egy körülmény is, t. i. az idők mostoha járása elég arra, hogy az alföldi gazda szegény ember legyen.

De jönnek aztán azok az ágak, amelyek huzzák.

Nem szólunk az adóról, isten neki, azt így és úgy meg kell fizetni; azt legalább detractis detrahendis, magunk javára fizetjük, ámbár minden adótárgy közül a föld az, melyet elrejteti, elmisolni nem lehet; fizetni kell az adót oly birtok után is, mely adóssággal van terhelve, és ezen adózással nagy aránytalanságok vannak.

Hanem ott van aztán a tűz- és jég elleni biztosítás tetemes adója, mely utólag csak a vetés megromlását tekintve is, hány-szor bizonyul be káros kiadásnak.

És e díjak nem hogy a biztosítás terjedésével mérséklődnének, sőt növekszenek; ime ez idén a dohány után már 10% kell fizetni, a mi elviselhetlen.

TÁRCA.

Egy bölcsészeti könyv a mult századból.

Én már szereztem egyszer ez idén egy kis mulatságot a „Békés” olvasóinak, midőn Pater Pocknak a magyarokra vonatkozó történetét bemutattam; de megint került kezembe egy könyv, melyet ha úgy nagyjából meg nem ismertetnék, megérdemelném, hogy Sartori Bernard, a kérdéses munka szerzője, nyakon ütessen azon vizes menykövel, melynek lételét ő fedezte fel.

A „Magyar nyelven Filozofia”, mely 276 lapra terjed, 1772-ben adatott ki Egerben; írta Sartori Bernard szerzetes, Toldy megjegyzése szerint még korának tudományos színvonalát sem érven el.*) Egészen a középkori szánandó scholasticismus álláspontját foglalja el. Nem akarom sem magamtól, sem másoktól azzal rabolni az időt, hogy hosszas kivonatot adjak e műből: egy kis izleltő is elég lesz Pater Bernardus szörny-munkájából. Még érdekesebb lesz, ha megjegyzem, hogy az egeri püspök helybenhagyta annak kinyomatását die 16. Januarii Anno salutis 1772, mert nem talált benne mitsem mi a régi hittel ellenkezik. Persze a józan ész nem jött tekintetbe.

Tanácsos, hogy mindenki elhiggye Sartorinak, miszerint az ur isten öntötte Ádámba a bölcseséget; nagy baj, hogy tisztelt ősapánk kutyába sem vette az egészséget s már most nekünk alig maradt belőle valami. A ki ezt el nem hiszi, az ne

*) A magy. nemzet irod. tört. I. köt., 98 lap. Pest, 1868.

merje tovább olvasni im e logicát, mely csak tisztességes hívő emberek számára van írva. Miért is kényszerülök letenni pennámat s a logikai rész ismertetésével fölhagyni!

A metaphysicában adatik tudtul mindazoknak, kik még nem tudták, hogy egy legio angyal 6600-ból áll; világos, hogy ezeknek nincs testök, mert akkor meg kellene vakarnia előbb saját fejét Sartorinak, mielőtt elképzelhetné: hogyan tudna egy ily legio megszállani egyetlen embert? (55. l.) Arra természetes kurjuzus az ember, miként beszélnek egymás közt az angyalok? Természetesen nem szóval, az csak holmi tökéletlen embereknek való. Hanem, ha A. angyalnak van valami moudanivalója B. angyalhoz, tehát A. angyal ismerésének értelmes s belső tselekedetinek kijelentő képét a B. angyalra, kivel akar beszélteni, ismerésének képét lerajzolja, a lerajzoló Angyal beszélőnek, a kire rajzolatik, hallónak neveztetik. Beszélhet pedig 2 angyal egymással úgy, hogy a többi meg nem hallja.

Mi a mai korban tudjuk azt, hogy ez: angyal, pusztán oly elvont fogalom, melynek mint lénynek nem tulajdoníthatunk tevékenységet s benne csupán az erények stb. személyesítőjét látjuk. Én részemről nem vagyok elfogult a vallás iránt, mely az angyalok létét fölláttja; mert hitünk, keletről eredve, képekben akarta előállítani a legszentebb fogalmakat mindig, s ki e jelképeket (csakugyan symbolumoknak nevezhetők, mert való tárggyal nem birnak) tiszteli, tiszteli mindazt, mire, mint ember, erkölcsileg kötelezve van. Kik, mint e könyv szerzője, az angyalok tulajdonságainak tárgyalá-

sába ereszkedtek s tették a legszentebb eszmék egyikét — úgy szólván — nevétségessé: tudatlanok, de talán nem rossz szándékuak s koruk álláspontjából menthetők.

Hanem a mit ezután mond pater Bernard, megérdemelné, hogy egy hétig csak vizre és pattogtatott kukoricára itéljék, mert ezeket mondja „Filozofia”-jának az ő 62—63. lapjain: „Vannak valósággal Boszorkányok, bü bájosok és ördögösök, nyilván előnkbe adgya ezt Moizesnek 2. könyve I. részében.” Argumentum az is, hogy sok mindenféle hirtelen való betegség, zsugorodás, szélvész, jégeső stb. támad. — — a boszorkányok leginkább leleselkednek a tsetsemős kisdedek után, hogy szivecskéjüket elragadhassák, véreket köldökükön kiszíthassák, melyekkel a kenésekben s több ártalmas cselekedetekben élnek. Egy boszorkány magába szállván, megvallá, hogy mintegy 40 kisdedet ölt meg, fejök lágyába szurt gombócútkkel. „Intetnek azért a szülék bölcsőben fekvő gyermeköknek szentelt vízzel és sz. keresztnek jelével való megörzésére.” Midőn a boszorkányok s ördögösök az „ördögi” mesterség megtanulására adják magukat, megtagadják a keresztiséget, a hit ágazatokat, lábba tiporják a keresztet s meg esküsznek, hogy hivei lesznek az ördögnek; ez a persona viszont arról ad kötelezvényt, hogy ő meg fogja védeni s minden örömben részesíti őket; ráadásul mindegyikőjük kap egy védördögöt. A boszorkányságra pedig ismerni lehet, ha 1) valaki rendetlen módon s szokatlan szertartásokkal él; 2) ha a madarak repüléséből jövedél; 3) a kézfőn látható vonásokból stb.; 4) törekvés a sorsot

Jön aztán a drága napszám és takarási rész, mely p. ez idén a termést megfelelő.

Végre jön a kereskedő, hogy ő is elvegye percentjeit, melyek annál nagyvobak, minél tájékozatlanabb a gazda, pedig többnyire ilyen, mert míg a kereskedés naponkint, óránként kapja sürgönyeit, melyek hányszor nem tendenciósusak, megtévesztésre irányzottak — addig a gazdaközönység genuínus, önmálló értesítésének folytonosságáról senki se gondoskodik. Mit mondunk, hány gazda tudja, hogy egy vámmászsa buzának csak Pestre szállítása is mennyibe kerül...?

Bámulunk kell, hogy a mai nap, midőn a gazd. csapás nem csak megyénket, hanem az ország nagy részét sújtotta, erről a lapokban még a vidékiekben, egy szóval se tétetik említés!

Igy lehetetlen boldogulni a gazdának, pedig élnie mégis csak kell; vagy az értelmiség kell, hogy végkép visszavonuljon a gazdálkodástól? s hova legyen aztán s mivé legyen közzgazdaszatunk alapja a mezőgazdaság, a földbirtok!

Vagy azt várjuk, hogy kezeinkről a szegényítő és — szegényítő békót a „rozsdarágja le.“

Cselekedni kell a gazdáknak, cselekedni még a pauperismus rajta végkép erőt nem vesz, ha ők nem, más nem segít rajtuk senki.

Látják, hogy építenek az ő zsirjokból a biztosító társaságok palotákat, látják, hogy gazdagszanak meg a kis kereskedők szemök láttára, míg ők alig bírják legégetőbb szükségüket fedezni.

Ocsudjanak fel, lássák be ezen emésztő adók elviselhetlenségét, szüntessék be azokat, és osztozzanak ők is ama hasznokban, melyek nélkül jelenleg csak szegényebbeké lesznek — hiszen nincs a kevésből mit adniok.

Miért ne alakulhatna a megye gazdaközönsege kölcsönösen biztosító egyletté — minden nyerészkedési feltétel nélkül. Dolgoztassák ki oly alapszabály, melynek utólagos díjai, kormányi engedély mellett az adóval, a megyei adóval szedetnének be, hogy felakadás ne legyen, ily egylettel 50% megtakaríthatna a biztosítási díjakból.

Aztán: alakuljon egy termény kiviteli

megtudni; pl. midőn a lányok leendő férjüket ismerni akarják, az asztalra bizonyos szertartások közt egy edénybe vizet tesznek, abból aztán megtudják. A ki bölcs akar lenni, annak mindent kell tudnia; már pedig hiányos lesz tudása, ha nem jegyzi meg magának, hogy az első boszorkány Noé egyik fia, Chám volt; tőle örökölték a chaldeusok és persák, kik őt Zur-Astel (élő csillag) néven tisztelték.*)

Mikor egy 99 évvel ezelőtt kiadott könyvben ilyeneket olvasunk, oly egyén által papírra téve, ki címe szerint „a bölcsesség szeretése tudományának tanítója“ volt, — kinek földadata tehát a fölvilágosodottság terjesztése vala: bizon, egy csepet sem szabad csodálkozunk, ha köznépeink ma is babonás.....

Hol vagy, oly sok tekintetben dicső királyunk, Kálmán!?

*) Midőn én az ördöngösségről való tant ily alakban kinevetem és megvetem, nem nevetem ki egyszersmind a szentírás, mely arról tanít, hogy Jézus ördögöket űzött ki. Én ugyanis az „ördöngösöket“ egyszerűen rajongóknak tekintem, kik azt hiszik, hogy szellemekkel társalkodnak. Nem egyéb ez, mint érzelmi téboly, hol az érző tehetség emelkedik a többi tehetség fölé. Jézus e képzelődőket fölvilágosította s így ördöngösségük okát eltávolította. Ily értelemben veszem én a szentírás szavait, melyeknek a legtisztább igazságon való alapulásukat legtöbb esetben csak butaság és éretlen hencsereg tagadhatja.

Vége következik.

társulat! Ha egy magános ember tud magának hitelt szerezni, mennyivel inkább egy tekintélyes megyei társulat; azt hisszük, sőt meggyőződésünk, hogy egy ily társulat ügye már fellépésével nyerve volna, és zsebre tenne, nem hogy fizetne, sok közvetítési díjösszegeket és ily társulat a gazdaközönség iránt is méltányosabb volna.

Ha csak e két ügyet is felkarolná a gazdaközönség, nem sejtett összegeket takarítana meg saját javára.

Fel hát cselekvésre, most van idején hozzá fogni, nem hallgatni, midőn az időjárás csapásait ismét oly súlyosan érezzük.

Kölcsönösen biztosító és terménykiviteli egylet két oly mentő eszköz, melyekhez ha hozzá nyulunk, ha felhasználjuk — két súlyos, emésztő adó nemnek fontanelláját apasztjuk el.

A terménykiviteli ügy magától fog menni, a biztosítási ügytől se idegenkedjünk, hogy tán avatatlanok vagyunk, már a kik vagyunk, az sem boszorkányság, okkal-móddal abban is eligazodunk kétségtelenül.

Franciaországi események.

A párisi községi választások mult vasárnap egészen csendben folytak. A polgárok nem igen siettek a választásban részt venni s a beírtak közül alig a fele szám jelent meg s így csak 31 képviselő nyerte meg a törvényes szavazat számot, míg 49 választókerületben oly annyira szétoszlottak a szavazatok, hogy pótválasztás leend. A megválasztott 31 mind köztársasági. — A francia miniszterválság szünetel. Még tegnap is a lapok azt a hírt közölték, hogy Jules Favre utóda Broglie herceg marad, ma már azt jelentik, hogy Favret sikerült rávenni, miszerint tárcáját megtartsa. — Gambetta a nemzetgyűlésben a püspökök kérvényének tárgyalása alkalmával szólalt föl; ez uttal először a Thiers politikáját pártolta ugyan, de a Barthé által indítványozott napirendre térésre szavazott. E szavazás alkalmával leginkább kitért a monarchisták s köztársaságiak számára. Ugyanis az utóbbiak 264-en a napirend térésre, s az előbbieket 403-an ellene szavazták. — E hó 31-én kezdik meg Versaillesben a hadi törvényeszek működéseiket a Satory és Orangeries-i táborban levő foglyok elítéltetésével, kik a felkelésben mint kezdeményezők szerepeltek. Mint mondják a tárgyalás a commune történetének felolvasásával fog megkezdődni, melyet Grinald kormánybiztos a tett vizsgálatokból állított össze s mely a fővádlottak bűneit adja elő. Ezután, hogy az őriási pör minél hamarább véget érjen, a vádlottak tömegesen fogják elővételni s elítéltetni. Az első csoportban lesznek a commune s a központi bizottság tagjai. A második csoport azon felkelőkből fog állni, kik a nevezett két testülethez nem tartoztak ugyan, de máskülönben mint p. főparancsnokok a commune alatt fontos szerepet játszottak. A harmadik csoportba olyanok fognak tartozni, kik a commune-nél nem voltak ugyan alkalmazásban, de kik a föderáltaknak nevezetes szolgálatokat tettek. — A háboru által leginkább sújtott megyékből érkezett számos kérvény azt követeli, hogy egész Franciaország segítse a rájuk rótt hadiköltségek terhet viselni, mert ezen teher az egész francia nemzetet illeti. — A hadsereg szervezési reform ügyében kiküldött bizottság a katonakötelezettséget következőleg hozza javaslatba: A szolgálati kötelezettség a 20-iktól a 40-ik életévig tart és pedig 4 év tényleges szolgálatban, 5 év az első, 3 év a második és 8 év a harmadik tartalékban lesz kitöltendő. A nemzetörség helyébe a harmadik tartalék lép. — Az Algirből érkezett utolsó tudósítások nyugtalanítól hangzanak. Algirban jelenleg 70,000 ember van s ezek elégtelenek a fölkelés elnyomására. E végett a hadügyminister újabb csapatok küldését rendelte el.

Külföld.

Az angol parlament tárgyalásai egész Európán a legnagyobb figyelemmel kísértetnek. Az ügyállás röviden ez: Gladstone törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé a hadsereg szervezésére vonatkozólag. Az angol hadseregben eddig azon gyűlöletes és botrányos rendszer divott, hogy szegény ember tiszté nem lehetett, mert a tiszt helyeket pénzen vásárolták. A törvényjavaslatban ezen rendszer meglön szüntetve. Az alsóház elfogadta a törvényjavaslatot, a felsőház azonban elvetette. Ezen körülmények között a miniszterelnöknek nem maradt egyéb teendője, mint a felsőháztól a koronához appellálni s ez rendeleti uton, egyszerű királyi decretum alakjában, eltörli a tiszt rang vásárlását a hadseregben. Ennek folytán Angliában óriási vihar keletkezett a sajtóban és a felsőházban, a ministert alkotmányellenes eljárással vádolják, míg a szabadelvűek Gladstone eljárását a törvényben gyökerezettnek mondják. —

A spanyol pénzügyi tárcát senki sem akarja elvállalni. Serrano e miatt mondott le a kabinet alakításáról, s azzal Zorilla bízott meg. Az „Imparcial“ szerint az új kabinet következőleg alakult meg: Zorilla, Cordova, Montero, Rios, Ruiz, Chomez, Beranger, Madrazo, Sagasta és Malcampo. — Az új spanyol miniszterelnök kijelenté, hogy az új spanyol ministerek, a haladó párthoz tartoznak, s hogy eljárásukban a szeptemberi forradalom által előidézt viszonyok-követelte politikát fogják követni. Az utolsó kortes-ülésen felolvasatott a miniszterváltásra vonatkozó királyi rendelet.

Berlinben arról beszélnek, miszerint Viktor Emanuel legközelebb Vilmos császárt megfogja látogatni. Tény, hogy az olasz király késő ősszel Bécsben az osztrák udvarnál látogatást teend, s a két fejedelem az eddigi jó viszonyt még inkább megerősíteni. Lehet hogy ez alkalommal a látogatás Berlinig fog terjedni.

Németországban a vasut építések körül nagy mozgalom uralkodik. A félbeszakadt állami építkezések ismét megindultak s a háboru által elodáztott tervekkel újból élénken foglalkoznak.

A berlini kömives strike alkalmából az építési vállalkozók elhatározták, hogy nem engednek. Ennek következtében az építkezések szünetelnek. —

Dresdában a social-demokrata congressus szeptember 12-én nyitattik meg. Két nyilvános és három zárt ülés lesz.

Az olasz kormány még mindig haboz, s olyan félve lát hozzá, hogy végre Rómában letelepedjék. Most ismét lakáshiányról panaszkodnak s e miatt a külügyminister csak aug. végén fog egészen Rómába átköltözni. A többi ministeriumok még mindig Flórencben vannak s a követések irodái sem helyeztetek még át.

Kattaróból jelentik, hogy Dolgorucki herceg kieszközölte, hogy a montenegroi menekültek Serbiából és az osztrák-magyar birodalomból büntetlenül visszatérhetnek; javaik mindazáltal elko-bozva maradnak.

Albániából több zászlóalj indult Skutariba, mert lázadástól tartanak.

Teheránból érkezett hírek jul. 9-ről az ottani állapotot iszonytatónak festik. Cholera, hágmáz és éhség tizedeli a lakosságot. Ispahanban s Sirazban a lakosok megeszik saját gyermekeiket. Katonáság őrzi a temetőket, nehogy az éhezők a friss hullákat kiássák és megegyék. Végül még a pestis is kitört.

Legújabbak.

Bécs, július 25. A hivatalos lap mai száma közli a delegációknak ő felsége által szentesített határozatait.

Páris, július 24. Algierből érkezett hírek szerint a Beni-Menacer törzs a többiek által magára hagyatott. A rend és nyugalom mindinkább visszaáll.

Belgrád, július 24. A szeptemberben összeülő skupatinában indítvány fog tétetni a fejedelem nagykorosítása iránt.

London, július 24. A „Times“ jelenti, hogy Skutariban kisebb mérvű zavargások történtek. A rend föntartására a szükséges intézkedések megtörténtek.

Páris, július 25. Több nagykövet és ügyvivő azon kívánalmára, hogy a külföldi elfogattak sorsa vitessék végleges megoldás elé, Favre felelé, hogy a tvszéki eljárást ezek ellen lehetőleg gyorsítani fogja.

Berlin, július 26. Schweinitz grófnak Bécsben tett azon közlése szerint, hogy a német császár Salzburgon át Gasteinba fog menni, Ferenc József császár föntartá magának a német császárt osztrák területen személyesen üdvözölhetni. A találkozás helye még nem bizonyos; úgy szintén nem bizonyos, vajjon Bismarck fogja-e a császárt kísélni.

Ems, július 26. A német császár auguszt. elsején Koblenche, Wiesbadenbe és Hamburgba megy, augusztus 7-én pedig Regensburg- és Salzburgon át Gasteinba utazik, hol három hétig fog időzni.

Páris, július 26. A hivatalos lap közli Guibert mgr. kineveztetését párisi érsekké. A hivatalos lap megjegyzi, hogy Guibert az állás elfogadása előtt a pápához fordult. A közönség a pápai szék nehéz állása mellett méltányolni fogja ezen illemszabályt. A pápa ezen lépés fölött teljes megelégedését tudatta. — A semmitűszék ítélete a Devine-ügyben kijelenti, hogy Devinenek csak kibékítési küldetése volt a császári család részéről s így cselekvénye tiszteltetreméltó. — Favre megmaradt lemondása mellett. Utódja még nincsen kijelölve. A Dufaure, Simon és más miniszterek visszalépéséről szóló hírek meghazudtoltnak.

Flórenc, július 26. A lapok jelentik, hogy Antonelli Dupanloup püspököt Rómába hívta.

Versailles, július 27. A Páris élmezése céljából tett vásárlások megvizsgálására rendelt bizottság jelentése a történt vásárlások összértékét 68 millióra teszi és nagy mérvű sikkasztásokról is tesz jelentést.

Bécs, július 27. A „N. Fr. Presse“ egy berlini táviratot közöl, mely szerint a francia kormány kijelentette volna, miszerint a decemberben lejárandó váltókat már most akarja kifizetni, hogy ez által a megszálló hadsereg leszállításából az ellátás tekintetében származó pénzbeli előnyöket fölhasználja.

Páris, július 26. A „France“ szerint Bismarck Páris környékének kiürítését aug. 31-ére megígérte.

Ujdonságok.

— Az igazságügyi miniszter ur a napokban két, a bíróságok szervezésére vonatkozó körrendeletet intézett a megyékhez. Egyike e rendeleteknek a községek és pusztáknak járásbírói szejrinti felosztása tárgyában adandó javaslatra, másika pedig a törvényszékek és járásbírói szejhelyiségeül szolgáló épületek részben már kijelölt épületek átengedése, illetőleg e tekintetben a tulajdonosoktól kiveendő kötelező nyilatkozatokra vonatkozik. Mindkét rendelet egy közelebb megtartandó rendkívüli megyei közgyűlés tárgyát képezendí.

— A gyulai nőegylet e hó 27-én választmányi ülést tartott, melynek tárgyait a szokott havisegélyezések meghatározása képezé. Az egylet jövő aug. hó 13-án közgyűlést is tartand s ez alkalommal a választmány eddigi működéséről fog számot adni.

— A „Magyarország és a Nagyvilág“ című legnagyobb képes lapról már többször volt alkalmunk t. olvasóközönségünk előtt megemlékezni. E minden tekintetben tapintatosan szerkesztett és teljesen sikerült képekkel gazdagon ellátott lapnak a folyó II-ik évfolyamra szóló műlapja előttünk fekszik s e műlap Jankó Jánosnak „A malom alatt“ című kitünően sikerült genréképe, mely mindenkit méltán kielégíthet. A III-ik évfolyamra szánt műlap: „Szigetvár végpercei“ a sajtóban közeliismeréssel találkozott, a mi nem csoda, ha tudjuk, hogy a Münchenben élő kitünő festész

hazánkfőnök, Véber Henriknek műve. Csak kötelességünk tesszük tehát, midőn e lapot a nagy közönség pártfogásába újból is ajánljuk. Évfolyamra 2 ftért ilyet a külföld sem állít elő.

— Szerdahelyi Kálmán, a pesti nemzeti színház első jeles tagja, a „Reform“ szerint, közelebb városunkba érkezik, s néhány darabban vendégszerepeltet fog.

— Féradhatlan régészünk: id. Mogyoróssy János jelenleg Pesten időz a végből, hogy az általa itt Gyulán alapított főiskolai muzeum számára tárgyakat gyűjtsön.

— Fővárosi lapok írják, hogy P. G. szarvasi szolgabíró megbotoztatta a munkásokat, kik Csabcsüdön az aratási munkát szerződésük ellenére félbehagyták, s mivel aztán újra dologhoz láttak, most egy tudósító megköszöni a gazdaközönség nevében a szolgabíró eljárását.

— Békésen közelebb hunyt el 62 éves korában Józsa Károly ügyvéd, ki e várost az 1848-ki országgyűlésen képviselte, s később több évet töltött államfogságban.

— Kétegyházáról értesítenek bennünket, hogy ott a falu alatt Elekre vezető utban van egy olyan hely is, melyen a kocsival átkelést felakadás nélkül megkísérteni nem lehet. Az ut ez ominosus helye mellé azonban valami könyörületes halandó egy rudat tett le, melyet a szerencsétlenül járt utasok, felakadt kocsijuk kiemelésére használnak.

A szinkörből. Mióta Rappo testgyakorló társulata eltávozott, színésztünk ismét nem valami nagy pártfogásban részesül. Az üres házak napirenden vannak, a mi nem valami hízog bizonyítványa közönségünk színművészet pártolási hajlamanak, pedig az itt vendégszereplő Szathmáry-Laczkóczy asszony művészete is csak megérdemlene annyi figyelmet s méltánylást, mint a mennyit városunk magyar közönsége az idegen dróntantáncolók irányában több egymást követő napon át nagy kitartással tanusított. Hanem hát „magyarok“ vagyunk mindenkifölött, s kapva kapunk sokszor oly dolgón, melynek legfőbb érdeme — ha ugyan érdem — az, hogy idegenek; a mi hazai, vagy nemzeti, az érje be — jó szóval, telik belőle elég, s nem is kerül pénzbe. — Ennyi szerény megjegyzeni valónk volt a közönségre; a mi a legutóbbi szini előadásokat illeti, azoknak — mint fentebb is említők — kiváló érdemet kölcsönözött Szathmáry-Laczkóczy asszony művészi játéka, melyet ez ideig kétszer élvezénk: szerdán, e hó 26-án Hugo Viktor „Angelo“ című drámájában és csütörtökön „A Nők az alkotmányban“ közkedvességű vigjátékban. Mindkét darabban Taraszovics Margit k. a. is föllépett, ki Szathmáryné asszony tanítványa s játékaival tehetségének szép jeleit adta. — Tegnapra (szombat) „Utazás Chinába“ vig operette volt hirdelve.

Vegyések.

— A budavárnál elesett honvédek siremléke ügyében kiküldött bizottság már elkészítette a siremlék tervét Halász szobrasszal. Egy honvédet fog ábrázolni védő állásban a vár fokán egyik kezében zászlóval, és karddal a másikban. A költségek fedezésére újabb fölhívás fog intézteni a közönséghez.

— Pesti orosz konzulnak, mint az „Ellenőr“ írja — de csak föntartással, melyhez mi is járunk, Zichi Antal, pestvárosi tanfelügyelő van állítólag kizemelve.

— Koldus bérkocsin. Pesten a városi hatóság elhatározta, hogy az utcai koldulás ellen a legnagyobb szigorral lép föl. E végből ki is adta a kapitányság a rendeletet a drabantoknak. A napokban a 92-ik számú pestvárosi drabant, az egyetemi templom előtt látván koldulni egy föllábu koldust, fölhívta, hogy kövesse a városházához. A rokkant bocsánatot kért, hogy nem mehet, mert csak fél lába van, hanem ha a drabant bérkocsit hoz, kész örömmel követi. A drabant kissé gondolkozóba merült s azután diadalmasan mondá: jöjjön úgy a kapitánysághoz, amint ide jött. A

megjegyzés kissé meglepte a koldust, nem sokáig késett azonban a válasszal, hanem — a mint mondá — kis türelemre kéri a drabantot, mert taligája, mely ide szállítja, csak este felé érkezik meg. A drabantnak tehát, miután a kapitánysági rendeletet minden áron teljesíteni vágyott, nem volt mit tennie, mint bérkocsi után sietni. Ezalatt a koldus mankója segélyével oly gyorsan hagyta el állomását, hogy a drabant a bérkocsival alig érhetette utól.

— Egy agg táncos, a híres Taglioni halt meg közelébb 102 éves korában. Maga korában híres balletmester volt, fia maig is az Berlinben. Az agastyán leánya, Trubeczko hercegné, a comoi tó mellett levő villáján hunyt el. Tudvalevőleg leánya volt egy időben a párisi táncok leghíresebb balerinája s mint ilyent vette el Trubeczko herceg.

Gazdaszat, ipar és kereskedelem.

Országos vásári tudósítás.

(Vége.)

A lóvásár nagy terjedelmű volt, körülbelül négyannyi, mint a tavaszi vásár volt, — s kereszszámban szólva 3000 dbra tehetni a forgalmat.

Egy rögtönzött nagy fa-akolban 101 dbból álló szilaj ménes állott, mely része egy nagy szállítványnak, mely még husvét ünnepekor indított el a Feketetenger vidékéről, és kereskedőkézen odább-odább adva, most egy szathmármegyei lókereskedő kezén érkezett Gyulára. A lovak leginkább mocsos szőrűek, kisebb részben sárgák, pejek, s általában középtermetűek, erősek, de jobbra mind csapottas farnak voltak. Darabját 120—140 ftig vették a mezőgazdák leginkább, néhány szebb darab azonban 150—170 ft-on is kelt közülök. A ménesnek több mint fele eladatott.

A helybeli és szomszédos megyékből idejaro lókupec cigányoknál most nem sok jó ló volt; így a nagyobb lótenyésztőktől is igen kevés nemesített ló került vásárra, — de annál több a legközségesebb és csekély, verge parasztlovakból.

A kelendőség igen jó volt, mit a vásári passusok átirási jegyzőkönyvéből is constatálhatni, mert e szerint nem kevesebb mint 538 db-ról adatott ki új passus, míg a múlt tavaszi vásárban csak 311-ről, — tudni való természetesen itt is, hogy sok ismerős egymás közt, kivált épen megyebeli és helybeli rendesen nem kíván vásári új átirást.

Az árak a lovaknál nem igen emelkedtek, elég magasan állván tavasszal, s épen e mérsékeltébb árak mellett volt jobbacská kedv a vételhez, — lévén ha nem is sok szem, de sok szalma az idén.

A készíttelen bőrvásár valamivel nagyobb volt, mint a tavaszi, — főképp lóbőr és birkabőrre nézve.

Az árak általában emelkedtek 2—3 ftal páronkint, kivált a lóbőrre és könnyebb tehénbőrre, melyek a vidéken legszükségesebbek, az árak következőkép alakultak: I. r. párja 14—15 ft, II. r. 12—13 ft, III. r. 11—12 ft, másfél és 2 éves hitvány esikóbőr párja 7.50—8 ft. Vevők leginkább a megyebeli és közeli vidéki cserző vargák voltak.

Az ökörbőrből nem sok érkezett, s következő árakon kelt csendes kelettel.

I. rendű párja 37—38 ft, II. r. 35—36 ft, III. r. 32—34 ft. Debrecenbe és Váradra is vittek ezekből egy keveset.

Tehénbőr friss vágásu nagyobb tömegben gyulai legszebb párja 29.50 kr, eleki 28 ft, csabai 27 ft, könnyebbek párja átlag 26 ft.

A vágott pitling párja I. r. 18—19 ft, II. r. 15—17 ft, III. r. 12—14 ft, IV. r. 9—10 ft, hitvány dög-pitling párja 5—6 ft. Veres borjubőr aprós 2.80 kr.

A juhbőr ára következő volt páronkint: gyapjas finomabb birkabőr I. r. 5.50—6 ft, II. r. 3.20—4 ft, III. r. 2.50—3 ft; gyapjas magyar bundának való 3.80—4 ft; magyar bárány I. vágás 2 ft, II. v. 2.50—80 kr, III. v. 3.20—50 kr.

Nyírott magyar juhbőr bekecsnek való dögbőr párja 1.50 kr, nadrágnak való I. r. 3.20 kr, II. r. 2.30—40 kr, III. r. 2 ft; nyulbőr száza I. r. 20—22 ft, II. r. 17—18 ft, III. r. 15—16 ft.

A kikészített bőrök ára mérsékelt kereslet mellett is emelkedett, mit a cser és munka, meg a nyers bőr áremelkedésével akarnak igazolni az eladók.

Az áremelkedés a tavaszi vásárhoz képest páronként 4—6 ftig mutatkozott leginkább.

Az I. r. tehénbőr ára volt 46—50 ft, II. r. 40—45 ft, III. r. 34—38 ft; pitling I. r. 30 ft, II. r. 28 ft, III. r. 25—26 ft.

A gabonavásárban a buzának rossz áron sem igen volt kelete; ellenben a jó kukuricát 6—6.20 krig, a jó árpát 4—4.20—40 krig az oláh-ság szívesen vette. A zab ára 3.60—4 ftig volt.

A vásár roppant terjedelmű volt; általában olcsóbb volt minden; legfeltűnőbb volt pedig ez olcsóbság a nyirfaseprűknél, lapátféléknél, rudaknál sat. hol 50 percenttől 100, sőt 200 percentig való árkülönbség is volt észlelhető, mert egy kötés seprűt 20 kron is adtak utolja felé, s egy sőtölapatot 15 kron, egy kisebb szóró lapátot 12—14 kron is láttam vétetni. — A fenyő- és bükkfagerendák, így a kerékjártó munkához való egyéb fák is csak kevéssel lettek olcsóbbak, mint a mult vásáron voltak.

A belső vásár jóval kevesebb népességű volt

a tavaszinál. A rőfös kereskedők csak középszerű, — az iparosok épen rossz vásárt láttak. Vasárnap éjjel a vásár tökéletesen eloszlott s hetfőre csupán a belső vásárban maradt néhány sátorban egy-két szabó, kalapos és cipész.

Sz. L.

Hetivásári tudósítás.

Gyula július 28. A rendkívül szorgos aratási munkák közepette alig hozott 35—40 szekér mindenféle gabonaneműt.

A nehezebbecke ó buzát 10—10.50 krig tartogatták, szintilyen áron, sőt 11 frton is az ép szemű új tiszta buzát, de se fogyasztó, se kereskedő ily kínálatot el nem fogadhatott s így üzlet ez ágban épen semmi sem volt.

Ellenben a könnyebb ó buza fogyasztásra 8.80—9.60 krig meglehetősen kelt.

Ó és új árpának ára 4—4.40 krig volt. — A legszebb kukuricáért 6.20 krt megadtak; a hizlalók és belényesvidéki oláhok, kik a hét folyamában is vettek árpát és kukuricát a házaktól; természetesen a hibásak fokont a minőséghez képest lejjebb, egész 3 ftig állanak. — Zab 3.50—60 kr., a kölest kicsiben 4.50 kr, sőt 5 fra is tartogatták, de nem vették.

Szarvasmarha 28—30 darab, jobbára mind csekélyes fejős tehén volt, — ló 55—60 darab, köz-

tük helybeli kupec kézen 9 db erdélyi középszerű csikó is, — adás-vévéseket nem észleltem.

A sertésvásár csekély volt, az 1 és fél éves jobbaeska süldők párját 36 ftól kezdve 40 ftig vették páronként. — Kupec kézen Váradról jött egy kisebb 2 éves sovány csapat, heréletlen jószág, 32 frtra hagyatott páronként.

4—5 éves jó faju nagy kocák 5 vagy 6 szép 6 hetes malaccal 50—55 frtra tartattak, de ezek kitünő nagyok s jó husban voltak.

Tüzifa és szén középszerű behozatal és gyenge kereslet mellett, valamivel olcsóbb, — a nád csekély behozatal és jó kereslet mellett még egy pár frttal drágább, mint legutóbb jegyeztem.

Szegedről a földhordáshoz célszerűen alkalmazott csinos és jó szerkezetű tölgyfa talicskát hozott egy szekérterhet egy vállalkozó, s dbját 4—6 ftig tartogatta.

Halat helybeli vizekről a halászok, úgy a szatocsok Tarcsáról és Szt.-Andrásról jég közt 4 szekeren hoztak, többnyire aprós, egy fonton aluli potykát, kivételkép egy kevés aprós süllöt és kecséget s néhány nagyobbacska harsát.

A fontonkénti árak 10 krtól fel 40 krig voltak a minőséghez képest.

Sz. L.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

Értékpapírok előnyös szerzése.

Alább elsorolt értékpapírokat ajánlom a n. é. közönségnek, a mennyiben azoknak megszerzése havi részletfizetés mellett és csekély összeggel könnyen elérhető.

	részletfizetésre	huzás aug. 15.
1. 100 frtos magyar állam sorsjegy 6 frtos	3	"
1. 50 " " " " " "	7	"
1. 1864-iki " " " " " "	4	f. é. sept. 1.
1/2. " " " " " "	7	huzás
1/5. 1860-iki " " " " " "	10	augusztus
1. 1839-iki és 1. török 400 frkos	5	1-én.
1. 400 frankos török	10	huzás aug. 1.
1. 400 " " és 1. 1864	"	"

Társas játék 20 drb 1839-ki sorsjegyre 10 frtos havi fizetés mellett, melyre 1. 21-ik június 1-én kihuzott sorozat ráadásul adatik, így az illető vevőnek már sept. 1-én törtéendő huzásnál biztos nyereményre nyujt kilátást, a mennyiben azon kihuzott sorozatnak mindenesetre nyernie kell.

Az 1864-ki 5⁰/₀-ot, 1860-ki 5⁰/₀-török 400 frkos 3⁰/₀-ot kamatoznak.

Az 1839-ki sorsjegyeknek még csak 5 huzásuk lesz legközelebb sept. 1-én számhuzás főnyerő 220,000 ezenkívül 4560 nyerő.

Kik a fentebb említett sorsjegyek egyikét veszik, már az első részletfizetés után, igényt tarthatnak bármely nyereményre.

Minél gyakoribb megrendeléseket kér és azonnal elintéz Gyulán

Nagy Ferencz könyvkereskedő.

81)

Tudni való.

A ki a gyógyintézetbe mint gyógyítható felvétetik, kezelhetetik naponként 2—4-szer, a gyógyulás tart fél óráig; minden ülésért fizet a mennyit akar, 30 kr. nál kevesebb nem fogadtatik el. Az orvoslás tart minden nap délelőtt 8—12; délután 2—5 óráig; ez után a valódi szegényeknek ingyen. A nem gyógyíthatók azonnal az első ülés után tudósítatnak díj nélkül.

Ivánfi (Ivanovich) E. P. M.,
orvostr. Pestről.

Zur Kenntnissnahme.

Wer in die Heilanstalt als Heilbar aufgenommen wird, kann 2—4-mal täglich behandelt werden, jede Sitzung dauert 1/2 Stunde; das Honorar für jede Sitzung ist beliebig, doch weniger als 30 Kr. können nicht angenommen werden. — Die Behandlung geschieht täglich von 8—12 Vor- und 2—5 Uhr Nachmittag; nach 5 Uhr werden die wahren Armen unentgeltlich aufgenommen. Die Unheilbaren werden sogleich nach erster Sitzung ohne Entgeltung in Kenntniss gesetzt.

Dr. A. P. M. Ivánfi (Ivanovich)
aus Pest.

80) 2—3

Orvosi műutazás.

Idült és idegbetegségek

(Chronische und Nervenkrankheiten),

ugymint: köszvény-, csúsz-, fej- és belfájdalmak (Schmerzen); gyomor-, szív-, mell göresök (Krämpfe); velő, tüdő, méh és más gyuladások (Entzündungen); váltó, ideg és más lázak (Fieber); érzék-, elme-, kedély-bajok; sápkór (Bleichsucht); mirigy-, bőrbajok; és jegyek (Hautübel); viz- és más daganatok (Geschwülste); belférgék (Würme); elfojtott ragályok, aszkór (Auszehrung); mint hosszas magántanulmány tárgyai (Specialist) kellemmel és gyökeresen gyógyíthatnak alulirt által. — Az utazás célja: egy eredeti gyógymódnak a legritkább gyógyesetekkel megállapítása és terjesztése. Elfogad naponként d. e. 9—12, d. u. 3—5 óráig; ezután szegényeket ingyen.

Lakása németvároson Dániel János ur házában.

Dr. Ivánfi (Ivanovich) E. P.
orvostr. Pestről.

79)

2—3

300 db. 7 hónapos válogatott faj malac szabadkézből eladó.

Vevők tudakozódhatnak Sármezőn, Erdő-Gyarakhoz és Vadászhoz egy órányira Répássy Gyula urnál.

82) 2—4